

ОФІЦІОЗ

Інформаційний бюлетень
"За медичні права"
№ 1,
січень, 2022 р.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 12.01.2022 р. № 2

Деякі питання оплати праці медичних працівників закладів охорони здоров'я

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Установити, що:

1) розмір нарахованої заробітної плати медичним працівникам закладів охорони здоров'я державної або комунальної форми власності за повністю виконану місячну (годинну) норму праці устанавлюється у межах фонду оплати праці на 2022 рік:

на рівні не менше 20 000 гривень лікарям (крім лікарів-інтернів) та професіоналам з вищою немедичною освітою, які допущені до медичної діяльності в закладах охорони здоров'я;

на рівні не менше 13 500 гривень для посад молодших спеціалістів з медичною освітою (фахових молодших бакалаврів), фахівцям з початковим рівнем (короткий цикл) вищої медичної освіти, першим (бакалаврський) рівнем вищої медичної освіти і магістрів з медсестринства;

2) граничний розмір надбавок, передбачених у підпункті «а» підпункту 2 пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» (Офіційний вісник України, 2002 р., № 36, ст. 1699), може бути збільшений для досягнення розміру нарахованої заробітної плати медичним працівникам закладів охорони здоров'я державної або комунальної форми власності, передбаченого підпунктом 1 пункту 1 цієї постанови;

3) надбавки, установлені з урахуванням положень підпункту 2 пункту 1 цієї постанови, не враховуються під час устанавлення доплат та інших надбавок медичним працівникам закладів охорони здоров'я державної або комунальної форми власності;

4) диференціація заробітної плати медичним працівникам закладів охорони здоров'я державної або комунальної форми власності здійснюється у межах фонду оплати праці шляхом встановлення доплат та надбавок з урахуванням складності, відповідальності та умов виконуваної роботи, кваліфікації працівника, результатів його роботи;

5) у разі встановлення медичному працівнику неповного робочого дня або неповного робочого тижня, а також під час невиконання працівником у повному обсязі встановленої норми тривалості робочого часу вимога щодо розміру оплати праці, передбачена підпунктом 1 пункту 1 цієї постанови, застосовується пропорційно до відпрацьованого часу.

2. Внести у додаток 3 до Типової форми договору про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 р. № 410 «Про договори про медичне

обслуговування населення за програмою медичних гарантій» (Офіційний вісник України, 2018 р., № 45, ст. 1570; 2020 р., № 2, ст. 59; 2021 р., № 82, ст. 5250, № 100, ст. 6605), зміну, що додається.

3. Ця постанова набирає чинності з дня її опублікування та застосовується з 1 січня 2022 року.

Прем'єр-міністр України

Д. Шмигаль

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету
Міністрів України

від 12 січня 2022 р. № 2

ЗМІНА, що вноситься у додаток 3 до Типової форми договору про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій

Пункт 1 доповнити підпунктом 9 такого змісту:

«9) забезпечувати виплату заробітної плати у розмірі не меншому, ніж передбачено цим підпунктом.

Заробітна плата медичного працівника закладу охорони здоров'я державної або комунальної форми власності за повністю виконану місячну (годинну) норму праці встановлюється у розмірі:

– не менше ніж 20 000 гривень для лікарів (крім лікарів-інтернів), професіоналів з вищою немедичною освітою, які допущені до медичної діяльності в закладах охорони здоров'я;

– не менше ніж 13 500 гривень для посад молодших спеціалістів з медичною освітою (фахових молодших бакалаврів), фахівців з початковим рівнем (короткий цикл) вищої освіти, першим (бакалаврський) рівнем вищої медичної освіти і магістрів з медсестринства.

Для медичних працівників, які залучені виключно до надання первинної медичної допомоги (лікарів або молодших спеціалістів з медичною освітою (фахових молодших бакалаврів), фахівців з початковим рівнем (короткий цикл) вищої освіти, першим (бакалаврський) рівнем вищої медичної освіти і магістрів з медсестринства, які входять до команди з надання первинної медичної допомоги такого лікаря), цей підпункт застосовується у разі, коли лікаря обрали не менше ніж 70 відсотків пацієнтів оптимального обсягу практики первинної медичної допомоги.

У разі встановлення медичному працівнику неповного робочого дня або неповного робочого тижня, а також під час невиконання працівником у повному обсязі встановленої норми тривалості робочого часу вимога щодо розміру оплати праці, передбачена цим підпунктом, застосовується пропорційно до відпрацьованого часу».

ОПЛАТА ПРАЦІ МЕДИКІВ — 2022

Скористайтеся підказками експерта з економічних питань щодо оплати праці медиків у 2022 році. Адже урядовці анонсували підвищення зарплат лікарів КНП до 20 000 грн, а от про механізми виплат написали завуальовано. Також дізнаєтеся, чи мусите підвищувати зарплату працівникам приватних ЗОЗ

Алла Худякова, шеф-редактор MCFR Охорона здоров'я, експерт з економічних питань

Ще влітку Президент України, а згодом і міністр охорони здоров'я запевнили, що з 2022 року мінімальна зарплата лікарів становитиме 20 000 грн, середнього медперсоналу – 13 500 грн. Нібито і в Держбюджет заклали кошти на таке підвищення. То який механізм установа і контролю зарплат? Адже КНП керуються Господарським кодексом і самостійно визначають структуру, штатну чисельність і систему оплати праці для своїх працівників.

Президент України своїм Указом від 18.06.2021 № 261/2021 доручив КМУ під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України на 2022 рік опрацювати питання щодо підвищення заробітних плат у сфері охорони здоров'я для лікарів та середнього медичного персоналу.

Уряд має врахувати нові розміри зарплат під час визначення тарифів за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення на 2022 рік.

Мінімальний рівень заробітної плати та механізм виплат

Усі чекали на нормативний акт, який чітко врегулює питання підвищення зарплат медичним працівникам. 9 грудня на сайті МОЗ оприлюднили проект постанови КМУ «Про встановлення гарантій оплати праці медичних та фармацевтичних працівників». Фактично цей документ визначає рівень оплати праці медичних і фармацевтичних працівників, нижче якого вона не може бути, а саме:

* для лікарів та професіоналів з вищою немедичною освітою, що допущені до медичної діяльності в ЗОЗ, – 20 000 грн;

* для фахівців з базовою вищою та неповною вищою медичною освітою – 13 500 грн.

Розмір зарплат у 20 000 грн та 13 500 грн – це не лише посадовий оклад лікаря чи медсестри. У суму 20 000 грн, крім посадового окладу лікаря, входять майже всі доплати, надбавки і премії. Вище вказаного розміру виплачують лише:

- доплати за роботу в несприятливих умовах праці та підвищеного ризику для здоров'я;
- доплати за роботу в нічний та надурочний час;
- премії до святкових і ювілейних дат.

Розмір заробітної плати працівників має бути не нижчим за визначений проектом постанови, якщо працівник повністю відпрацював робочий час. В іншому випадку роботодавець повинен доплатити працівнику до встановленого рівня. Таку доплату необхідно проводити щомісячно одночасно з виплатою зарплати.

Проект постанови встановлює й погодинну мінімальну зарплату для медиків державних та комунальних некомерційних підприємств. Її розміри становлять:

* для лікарів та професіоналів з вищою немедичною освітою, що допущені до медичної діяльності в ЗОЗ – 120,37 грн;

* для посад фахівців з базовою вищою медичною освітою та неповною вищою медичною освітою – 81,25 грн.

Тож навіть якщо лікар чи медсестра працює не на повну ставку, оплата праці у перерахунку на відпрацьований час не може бути нижчою за рівень, що визначив Президент.

Такий механізм нарахування заробітних плат медикам

стосується ЗОЗ державної та комунальної власності, які уклали договір про медичне обслуговування населення з Національною службою здоров'я України (НСЗУ).

МОЗ і НСЗУ запевняють, що підняття тарифів ПМГ вистачить для збільшення зарплат. У Держбюджеті-2022 на ПМГ виділено додатково 33,8 млрд грн. Ці кошти якраз і мають піти на підвищення зарплат медичним працівникам. Керівники медзакладів, які не зможуть забезпечити оплату праці на мінімальному рівні, будуть змушені переглянути свої витрати.

Позиція МОЗу щодо підвищення заробітних плат

Заступник міністра охорони здоров'я Олексій Яременко відповів на запитання стосовно підвищення рівня заробітних плат.

Чи буде додаткове фінансування для забезпечення заробітної плати закладів, які фінансуються за рахунок медичної субвенції, наприклад, будинки дитини? Зараз фінансові плани тільки по тій зарплаті, яка наразі виплачується, і бюджет приблизно залишився на рівні минулого року?

Важливо запланувати підвищення заробітної плати з місцевих бюджетів працівникам закладів, які не приєдналися або не планують приєднатися до програми медичних гарантій. Вимога і мінімальні гарантії стосуватимуться усіх медичних працівників, тому важливо, щоб ці видатки були заплановані в місцевих бюджетах.

На яких фахівців витратитимуться кошти з бюджету на 2022 рік? Чи стосується це лише лікаря, медичного персоналу, чи інші спеціалісти закладу теж можуть розраховувати?

У 2022 році ми встановлюємо гарантії на заробітну плату лікарів щонайменше 20 000 грн, для середнього медичного персоналу – 13 500 грн. Однак всі інші фахівці, які працюють в закладі, можуть також розраховувати на підвищення заробітної плати в межах бюджету та їхніх трудових договорів. Тому ми хочемо, щоб і інші працівники мали можливість отримати підвищену заробітну плату. Гарантії з боку держави в 2022 році будуть розповсюджуватися саме на лікарів і середній медичний персонал.

Чи розповсюджується таке підвищення на лікарів-ФОП?

Так, розповсюджується, якщо ФОП працює за програмою медичних гарантій.

Період, з якого зміни набудуть чинності

Посадовці оприлюднили проект постанови КМУ «Про встановлення гарантій оплати праці медичних та фармацевтичних працівників» 9 грудня 2021 року.

Постанова набере чинності з дня її офіційного опублікування та застосовуватиметься з 1 січня 2022 року, але не раніше набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення надання медичної допомоги». Проект цього закону за № 6306 передбачає внесення змін до статті 77 Основ законодавства України про охорону здоров'я, де йдеться про професійні права та пільги медичних і фармацевтичних працівників. Депутати пропонують пункт «ж» частини першої статті 77 повністю змінити і викласти в такій редакції:

«Медичні і фармацевтичні працівники мають право на: ...ж) оплату праці у державних та комунальних закладах охорони здоров'я у розмірі, не нижчому, ніж встановленому Кабінетом Міністрів України, у тому числі із дотриманням гарантій щодо мінімальної заробітної плати».

Депутати розглядали законопроект № 6306 на засіданні ВРУ 15 грудня 2021 року, проте так його і не ухвалили.

У підсумку: збільшення зарплат працівникам лягає на плечі керівників ЗОЗ. Прикро й те, що після прийняття постанови в редакції, яку оприлюднило МОЗ, не працюватимуть певні положення колективних договорів. Адже ви вже не зможете застосовувати індивідуальний підхід до кожного працівника залежно від ефективності чи якості його роботи. Всім лікарям та медсестрам потрібно буде нарахувати не менше встановленого рівня.

Чудово, якщо в закладі є кошти, щоб диференціювати рівень зарплат і кращим працівникам нарахувати більшу суму. Із другого боку, зміна підходу до встановлення зарплат мотивує керівників КНП проаналізувати діяльність свого медзакладу і ефективніше використовувати ресурси.

Хочу отримати сертифікат про завершення річного курсу з економіки

Протягом 2022-го в журналі «Управління закладом охорони здоров'я» публікуватимемо лекції щодо економічних аспектів у роботі керівників ЗОЗ. Прочитали та виконали тест із зірочками? Тоді в кінці року отримаєте сертифікат, що підтверджує річне навчання основ економіки

НА КЕРІВНИКІВ МЕДЗАКЛАДІВ, ЯКІ ФОРМАЛЬНО СКОРОЧУВАТИМУТЬ РОБОЧИЙ ДЕНЬ, БУДЕ НАКЛАДНО ШТРАФ

Жарікова Ю.В.

*** Редакція «Українського медичного часопису»**

В ефірі телеканалу «Рада» заступник Міністра охорони здоров'я Олексій Яременко повідомив про умови оплати праці медичних працівників.

У разі неповного робочого дня або тижня розрахункова заробітна плата буде здійснюватися пропорційно відпрацьованому часу та згідно із встановленою Урядом базовою заробітною платою не менше 20 000 грн для лікарів та не менше 13 500 грн для медичних сестер.

За словами заступника Міністра охорони здоров'я, обов'язки з базових виплат працівникам покладені на керівника лікарні, який безпосередньо розпоряджається бюджетом закладу. Таке зловживання керівництва, як формальне скорочення робочих годин, знаходиться поза правовим полем та може бути оскаржено працівниками.

«Аби не виплачувати лікарям базову зарплату, яка встановлена Урядом, керівники медзакладів іноді, суто на папері, можуть перевести працівників на 0,75 чи 0,5 ставки. При цьому медики і надалі продовжують працювати повний робочий день. Така ситуація є абсолютно неприпустимою. Кожен медичний працівник, який стикнувся з подібною ситуацією, може оскаржити дії керівництва в регіональному управлінні Державної служби України з питань праці (Держпраці)», — повідомив заступник Міністра Олексій Яременко.

Після отримання скарги Держпраці проводить інспекційну перевірку. Виявлення невідповідності фактичної тривалості робочого дня задекларованій загрожує накладанням на медичний заклад штрафу у розмірі 65 000 грн за кожного працівника, якого формально було переведено на неповний робочий день.

Важливо! У ході перевірки Держпраці не розголошує особу заявника.

У 2022 РОЦІ ПОЧАЛА ПРАЦЮВАТИ НОВА МОДЕЛЬ ІНТЕРНАТУРИ

Головними принципами нової моделі інтернатури є справедливість, прозорість, доступність до кращих медичних практик, розвиток професійних компетентностей європейського рівня, формування готовності до самостійної незалежної медичної практики.

Нова модель інтернатури має низку суттєвих переваг, а саме:

- електронний розподіл, який забезпечує прозорий доступ до місць в інтернатурі;
- компенсація закладам охорони здоров'я витрат на підготовку інтернів, яка забезпечує справедливий доступ до кращих медичних закладів охорони здоров'я;
- збільшення практичної частини підготовки в інтернатурі, що гарантує можливість опанування практичними навичками за обраною спеціальністю;
- оновлений перелік спеціальностей, що відповідає вимогам Європейського Союзу до післядипломної медичної освіти;
- оновлені вимоги до баз стажування, які забезпечують підготовку лікарів інтернів під керівництвом справжніх професіоналів в умовах забезпечення сучасним медичним обладнанням та достатнім обсягом процедур, операцій, пологів, відвідувань
- типові програми підготовки в інтернатурі, що відповідають Європейським програмам підготовки.

Вступ до інтернатури за обраною спеціальністю визначатиметься конкурсним балом, який розраховується на основі середнього балу оцінок, КРОК2 та ОСКІ. Оцінювання здатності до виконання самостійної роботи під час атестації буде базуватися на результатах КРОК 3 та співбесіди.

Лікар може отримати право на професійну діяльність в Україні лише після проходження інтернатури.

Алгоритм вступу до інтернатури за новою моделлю є прозорим та простим.

1. Випускник, знаючи свій конкурсний бал, самостійно в електронному кабінеті обирає спеціальність, вищий заклад освіти та базу стажування. Він має можливість вказати 5 власних пріоритетів за спеціальністю, закладом освіти та базою стажування. До 15 червня випускник подає заяву для участі в рейтинговому розподілі.

2. Автоматизований електронний розподіл на основі конкурсного балу та встановлених випускником пріоритетів визначає пропозицію щодо спеціальності, закладу освіти та бази стажування.

3. До 15 липня випускник приймає або відхиляє пропозицію. У разі відмови від пропозиції, випускник має можливість через рік взяти участь в новому рейтингуванні.

4. 1 серпня лікар-інтерн приступає про проходження інтернатури.

Заочна частина підготовки у закладі охорони здоров'я складає 9 місяців у кожному навчальному році. Очна частина у закладі вищої освіти становить три місяці.

Після закінчення інтернатури інтерн проходить атестацію з присвоєнням звання лікаря (провізора) спеціаліста за певною спеціальністю.

Нова модель забезпечує рівні можливості доступу до інтернатури для всіх випускників незалежно від виду фінансування навчання в закладі вищої освіти.

Відповідно до Європейського досвіду нова модель інтернатури передбачає оновлення переліку спеціальностей в інтернатурі. З 35 спеціальностей, які раніше здобувалися в інтернатурі, залишилися лише 23 спеціальності, серед яких:

- Акушерство та гінекологія
- Анестезіологія та інтенсивна терапія
- Внутрішні хвороби
- Загальна практика – сімейна медицина
- Епідеміологія
- Інфекційні хвороби
- Лабораторна діагностика, вірусологія, мікробіологія
- Медицина невідкладних станів
- Неврологія
- Ортопедія і травматологія
- Оторингологія
- Офтальмологія
- Радіологія
- Патологічна анатомія
- Психіатрія
- Хірургія
- Фізична та реабілітаційна медицина
- Дерматовенерологія
- Дитяча хірургія
- Педіатрія
- Стоматологія
- Фармація

Після закінчення інтернатури лікарі мають можливість отримати вторинну спеціалізацію.

ЗА ІНФОРМАЦІЄЮ МОЗУ

Кабінет Міністрів України затвердив порядок реалізації Програми медичних гарантій на 2022 рік.

Програма медичних гарантій-2022 сфокусована на потребах та безпеці пацієнта. Передусім зміцнюється фінансова захищеність українців завдяки збільшеному бюджету. Також посилюються вимоги до надавачів медичних послуг, що покращує якість медичних послуг. Загалом ПМГ на поточний рік передбачає 38 пакетів послуг. Ознайомитися з порядком реалізації ПМГ 2022 можна тут <https://cutt.ly/DluccWm>

Важливі зміни у програмі медичних гарантій у 2022 році:

Додані нові пакети “Хірургічні операції дорослим і дітям в умовах стаціонару одного дня” та “Готовність до надання медичної допомоги в умовах поширення інфекційних захворювань, епідемій та в інших надзвичайних ситуаціях”;

Стане обов’язковим безоплатне проведення неонатального скринінгу усім новонародженим за 21 захворюванням;

Розшириться програма реімбурсації “Доступні ліки” препаратами для лікування хвороби Паркінсона, а також хронічного обструктивного захворювання легень;

Буде застосовуватись гірський коефіцієнт у розмірі 1,2 за напрямками “Хірургічні операції дорослим та дітям у стаціонарних умовах”, “Хірургічні операції дорослим та дітям в умовах стаціонару одного дня”, “Стаціонарна допомога дорослим та дітям без проведення хірургічних операцій”, “Стаціонарна медична допомога пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2”, “Амбулаторна допомога” та “Стоматологічна допомога”;

Запроваджуються індикатори якості рівня вакцинації для лікарів, які надають первинну медичну допомогу:

з 1 березня 2022 року НСЗУ оцінюватиме досягнення рівня охоплення повною імунізацією вакцинами від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 для осіб від 18 років і старше;

з 1 червня 2022 року – рівень вакцинації дітей до 6 років (включно) згідно з календарем щеплень.

При досягненні цільових значень раз у квартал буде здійснюватись доплата до суми договору.

Вводиться новий показник – мінімальна кількість наданих послуг протягом 2021 року для надання медичної допомоги при інфаркті та інсульті, а також при пологах. Мінімальна кількість наданих послуг, яка дозволяє укласти договір з НСЗУ: 150 пологів на рік, 100 пролікованих інсультів, 50 пролікованих інфарктів. А при укладенні договору із закладами на надання медичної допомоги у складних неонатальних випадках буде враховуватись такий показник як переведення немовлят до іншої лікарні чи перинатального центру. НСЗУ не укладатиме договори із надавачами, які здійснили більше 30% переведень.

Бюджет ПМГ-2022 складає 157,3 млрд грн. Це на 33,8 млрд грн більше порівняно з 2021 роком. Завдяки збільшеному бюджету надавачі медичних послуг отримають більші оплати за підвищеними тарифами на пріоритетні послуги.

Так, за одним з найвищих тарифів у Програмі медичних гарантій оплачуватиметься неонатальна допомога. У 2022 тариф зросте зі 113 до 135 тис. грн, а максимальний тариф становитиме 161 тис. грн за лікування недоношених дітей у закладах, які відповідатимуть додатковим вимогам. Тариф за медичну допомогу при пологах зросте на 5 тис. грн – до 15 тис. грн. А для закладів, які відповідатимуть додатковим вимогам – до 20 тис. грн.

Зростуть тарифи і на лікування онкологічних захворювань. Так, на 10 тисяч гривень збільшиться тариф на хіміотерапевтичне лікування – до 36 тисяч, а за лікування дітей від онкохвороб НСЗУ сплачуватиме закладам до 131 тис. грн. Тариф за лікування онкогематологічних захворювань зросте з 54 тис. грн до 74 тис. грн. Також заплановане підвищення капітаційної ставки лікарям, які надають первинну медичну допомогу, до 786 грн.

Оскільки Порядок реалізації програми медичних гарантій на 2022 рік уже опублікований на вебсайті Кабінету Міністрів України, НСЗУ починає приймати від спеціалізованих медичних закладів пропозиції про укладення договорів у 2022 році. Прийом пропозицій триватиме з 14 по 19 січня включно.

Надавачі медичних послуг, які у грудні 2021 року подали для перевірки свої звернення, мають повідомити, що за цей період у них не відбулося ніяких змін і підтвердити своє бажання укласти договори за відповідними пакетами медичних послуг.

Наголошуємо, що правовідносини між НСЗУ і надавачами медичних послуг, які подали відповідні звернення у грудні 2021 та відповідають, зокрема, умовам закупівлі, чинні з 1 січня 2022 року. А отже такі надавачі медичних послуг отримають оплату за медичні послуги, надані з 1 січня.

Що потрібно пам’ятати про електронне направлення?

Електронне направлення є умовою для безоплатної медичної допомоги. Воно потрібне для візиту до спеціалізованого лікаря, проведення інструментальних та лабораторних обстежень або планової госпіталізації. Так було у минулому році, так залишається і в цьому.

Хто пацієнту виписує електронне направлення?

Електронне направлення виписує той лікар, якому потрібні результати того чи іншого обстеження для оцінки стану здоров’я пацієнта, підтвердження або спростування діагнозу. Це може бути лікар, який надає або первинну допомогу, а саме: сімейний лікар, терапевт, педіатр. Або лікар, який надає спеціалізовану допомогу – такий як хірург, гастроентеролог, невролог та інші. Детальніше у роз’ясненні <https://bit.ly/32w2jW4>

До яких лікарів можна звернутися без направлення?

Є перелік лікарів, до яких можна звернутися без направлення. Серед них гінеколог, психіатр, фізіотерапевт тощо. Також направлення не потрібне для отримання екстреної допомоги.